

Sygnatura akt VI Ka 1098/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **15 kwietnia 2016** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Kazimierz Cieślikowski

Sędziowie SSO Bożena Żywioł (spr.)

SSO Małgorzata Peteja-Żak

Protokolant Aleksandra Studniarz

przy udziale Bożeny Sosnowskiej

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 15 kwietnia 2016 r.

sprawy **J. K. syna Z. i A.,**

ur. (...) w K.

oskarżonego z art. 158§1 kk, art. 280§1 kk, art. 245 kk, art. 13§1 kk w zw. z art. 279§1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 7 września 2015 r. sygnatura akt III K 1632/11

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 636 § 1 kpk

I. zmienia zaskarżony wyrok:

1. w jego pkt 1. w ten sposób, że:

- ustala, iż przypisane oskarżonemu przestępstwo z art. 158 § 1 kk. polegało na tym, że 19 sierpnia 2008r. w G. działając wspólnie i w porozumieniu z M. B. (1) wziął udział w pobiciu K. A. (1) poprzez bicie go rękami i kopanie po całym ciele, co naraziło pokrzywdzonego na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku z art. 156 § 1 kk., przy czym wskutek pobicia K. A. (1) doznał obrażeń ciała w postaci stłuczenia twarzy i rany wargi górnej, co naruszyło czynności narządu jego ciała na okres powyżej 7 dni,

- uchyla orzeczenie o karze,

2. w jego pkt 2. w ten sposób, że uznaje oskarżonego, w miejsce czynu zarzuconego mu w pkt II aktu oskarżenia za winnego:

a.) przestępstwa z art. 158 § 1 kk. polegającego na tym, że w dniu 19 sierpnia 2008r. w G. działając wspólnie i w porozumieniu z M. B. (1) po wtargnięciu do mieszkania przy ul. (...) wziął udział w pobiciu K. A. (1) i S. Ś. (1) w ten sposób, że bił ich rękami i kopał po całym ciele, w tym po głowie i twarzy narażając pokrzywdzonych na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku określonego w art. 156 § 1 kk., przy czym wskutek pobicia S. Ś.

(1) doznał obrażeń ciała w postaci drobnych otarć naskórka czoła, zasinienia prawego oczodołu, plackowatego otarcia naskórka prawego łokcia z nieznacznym ograniczeniem ruchomości oraz zasinienia barku i okolicy międzyłopatkowej z wyraźnym odbiciem protektora obuwia, które to obrażenia spowodowały naruszenie czynności narządów ciała na okres nie przekraczający 7 dni, zaś K. A. (1) doznał obrażeń ciała w postaci stłuczenia z plackowatym otarciem naskórka lewej skroni ograniczającego ruchy żuchwy, plackowatych otarć naskórka łokci oraz sińców ramion i barków, które to obrażenia spowodowały naruszenie czynności narządów ciała na okres nie przekraczający 7 dni,

b.) przestępstwa z art. 278 § 1 kk. polegającego na tym, że w dniu 19 sierpnia 2008r. w G. dokonał zaboru celem przywłaszczenia telefonu komórkowego S. (...) wartości 500 zł na szkodę K. A. (1) oraz kluczyków do samochodu i kluczy do mieszkania wartości 70 zł na szkodę S. Ś. (1), to jest mienia łącznej wartości 570 zł,

3. w jego pkt 3 w ten sposób, że ustala, iż oskarżony przypisanego przestępstwa dopuścił się działając wspólnie i w porozumieniu z M. B. (1),

4. w pkt 4 w ten sposób, że ustala, iż oskarżony przypisanego przestępstwa dopuścił się działając wspólnie i w porozumieniu z M. B. (1) i K. D. (1),

5. ustala, że czynów przypisanych w pkt 1 zaskarżonego wyroku i pkt I.2a. niniejszego wyroku oskarżony dopuścił się działając w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu oraz, że czyny te stanowią ciąg przestępstw i na mocy art. 158 § 1 kk. w zw. z art. 91 § 1 kk. wymierza oskarżonemu za oba przestępstwa karę 1 (jednego) roku i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności,

6. za przestępstwo przypisane oskarżonemu w pkt I.2b niniejszego wyroku na podstawie art. 278 § 1 kk. wymierza oskarżonemu karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności,

7. uchyla orzeczenie o karze łącznej z pkt 5 i na podstawie art. 91 § 2 kk. orzeka wobec oskarżonego karę łączną 2 (dwóch) lat i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności;

8. na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary zalicza oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w okresie od 19.08.2008 r. do 19.02.2010 r. i od 8.03.2010 r. do 12.08.2010 r.;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. P. kwotę 619,92 zł (sześćset dziewiętnaście złotych 92/100) obejmującą kwotę 115,92 zł (sto piętnaście złotych 92/100) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

IV. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki postępowania odwoławczego w kwocie 639,92 zł (sześćset trzydzieści dziewięć złotych 92/100) i wymierza mu opłatę za obie instancje w wysokości 400 zł (czteryście złotych).

VI Ka 1098/15

UZASADNIENIE

Od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 7 września 2015r., sygn.akt III K 1632/11, apelację wniósł obrońca oskarżonego J. K..

Zaskarżył orzeczenie w całości zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych polegający na pominięciu rozbieżności w zeznaniach J. S. (1), M. D., T. B., S. Ś. (1) i K. A. (1) oraz w wyjaśnieniach J. K., M. B. (1) i K. D. (1) i przyjęciu mniej korzystnych dla oskarżonego okoliczności wyjętych z kontekstu całościowych zeznań, podczas gdy przy prawidłowo przeprowadzonym postępowaniu dowodowym należało dokonać dalszych ustaleń w celu prawidłowego ustalenia stanu faktycznego. Zarzucił też obrazę prawa materialnego, a to art. 245 kk przez przyjęcie, że kierowanie gróźb

karalnych w stronę pokrzywdzonych mogło być zakwalifikowane jako kierowanie gróźb wobec świadków w myśl powołanego przepisu.

Stawiając takie zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego lub uchylenie orzeczenia sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w części podzielił zarzuty apelacji, w efekcie czego dokonał zmiany zaskarżonego wyroku na korzyść oskarżonego, jednakże nie w stopniu wnioskowanym w środku odwoławczym.

Należy zgodzić się ze skarżącym, że ustalenia faktyczne poczynione przez sąd meriti w zakresie odnoszącym się do czynów zarzuconych oskarżonemu w pkt I i II aktu oskarżenia są nietrafne, co wynika z nietrafnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił jako wiarygodne zeznania złożone przez pokrzywdzonych Ś. i A., przy czym w pełni trafnym było odwołanie się do relacji, jakie świadkowie ci złożyli w toku postępowania przygotowawczego, czyli krótko po zdarzeniu, gdy jeszcze dobrze pamiętali jego przebieg, zresztą na te zeznania ostatecznie świadkowie powoływali się także na rozprawie podając, że wówczas relacjonowali zgodnie z prawdą. Relacje pokrzywdzonych były logiczne, stanowcze i wzajemnie ze sobą korespondowały.

Wymaga podkreślenia, iż znajdowały one potwierdzenie w dowodach pośrednich, a mianowicie zeznaniach świadka ze słyszenia – T. B., dokumentacji medycznej, a nade wszystko w pierwotnie złożonych zeznaniach J. S. (1), która była naocznym świadkiem znacznej części zajść z udziałem pokrzywdzonych i oskarżonego - i to zarówno na ul. (...) jak i w mieszkaniu przy ul.(...).

Nie sposób nie dostrzec zbieżności zeznań /co do istoty zdarzeń/ wszystkich wymienionych świadków, której jedynym logicznym wytłumaczeniem jest to, że opisywane przez świadków wydarzenia faktycznie miały miejsce i wyglądały w sposób przez nich przedstawiony.

Całkowicie nieprzekonujące jest powoływanie się apelującego jedynie na zeznania świadka S. złożone przed sądem, z pominięciem analizy zeznań tego świadka złożonych w postępowaniu przygotowawczym. Zeznając na rozprawie odmiennie i podając, że przebieg zdarzeń przedstawiony w postępowaniu przygotowawczym opierał się nie na własnych spostrzeżeniach świadka, ale na relacji, jaką usłyszała od obu pokrzywdzonych, J. S. nie wyjaśniła sensownie, dlaczego zawarty w jej pierwotnych zeznaniach opis zawiera takie szczegóły, których nie podali pokrzywdzeni, np. co działo się w momencie, gdy K. A. stracił przytomność. Logicznym jest zatem, że świadek sama bezpośrednio obserwowała oba zajścia. Z mieszkania przy ul.(...) faktycznie została wyprowadzona, ale było to już po pobiciu obu pokrzywdzonych.

Ze wszystkich w/w wiarygodnych relacji wynika w sposób nie budzący wątpliwości, że oskarżony J. K. przyłączając się do M. B. (1), który jako pierwszy uderzył K. A. (1), wziął udział w pobiciu tego pokrzywdzonego.

Trafnie sąd meriti nie dał wiary odmiennym wyjaśnieniom oskarżonego. Zauważyć należy, iż wyjaśnienia J. K. cechuje niespójność i chwiejność. W zasadzie podczas każdego przesłuchania oskarżony przedstawiał inną wersję wydarzeń, a nawet deklarując, iż w całości przyznaje się do popełnienia czynów mu zarzuconych i wyrażając chęć dobrowolnego poddania się karze.

W ocenie sądu odwoławczego materiał dowodowy nie dawał jednak podstaw do przyjęcia, że oskarżony K. w nocy 18/19 sierpnia 2008r. wziął udział nie tylko w pobiciu K. A. (1), ale także w pobiciu S. Ś. (1). W powołanych zeznaniach zarówno pokrzywdzeni, jak i świadek S. przedstawili relacje, z których wynika, iż najpierw rozgorzał konflikt słowny pomiędzy K. A. a M. B., a następnie doszło pomiędzy w/w do rękoczynów, co polegało na zaatakowaniu pokrzywdzonego przez M. B., do czego przyłączył się następnie J. K. uderzając i kopiąc pokrzywdzonego. S. Ś. widząc, w jaki sposób traktowany jest jego kolega zaczął oddalać się z miejsca zdarzenia. Pobiegli za nim K. D. (2) i nieustalony mężczyzna, dogonili pokrzywdzonego, spowodowali jego upadek, po czym go pobili.

Takie rozdzielanie się napastników /które daje podstawę do wyodrębnienia dwóch oddzielnych przestępstw, mających miejsce w różnych, oddalonych od siebie miejscach, przy czym każde popełnione zostało na szkodę innego pokrzywdzonego/ wynika w sposób jednoznaczny z zeznań pokrzywdzonych oraz wyników przeprowadzonych z ich udziałem czynności okazania wizerunków osób, kiedy wskazali „pary” sprawców biorących udział w pobiciach.

Nie ma natomiast relacji, z której wynikałoby, że J. K. po wzięciu udziału w pobiciu K. A. wziął następnie udział także w pobiciu pokrzywdzonego S. Ś..

Odmienne ustalenia Sądu Rejonowego nie znajdują oparcia w zebranych materiale dowodowym, a wręcz z tym materiałem są sprzeczne.

Ze wskazanych względów Sąd Okręgowy dokonując własnej oceny dowodów uznał, że J. K. należy przypisać przestępstwo z art. 158 § 1 kk polegające na współudziale w pobiciu wyłącznie pokrzywdzonego K. A. - wspólnie i w porozumieniu z już prawomocnie skazanym M. B. (1). Sposób działania sprawców, polegający na uderzaniu rękami i kopaniu pokrzywdzonego, także po głowie uzasadniało przyjęcie, że pokrzywdzony /który doznał średnich obrażeń ciała/ został narażony na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutków dalej idących, których dotyczy art. 156 § kk. Dokonał więc stosownej zmiany pkt 1 zaskarżonego wyroku.

W ocenie sądu odwoławczego należało także zakwestionować ustalenia faktyczne poczynione przez sąd meriti w zakresie zarzuconego / i przypisanego/ oskarżonemu przestępstwa z art. 210 § 1 kk.

Sąd Rejonowy wprawdzie zgodnie z materiałem dowodowym ustalił, że oskarżony wziął udział w pobiciu pokrzywdzonych w mieszkaniu przy ul.(...), a następnie dokonał zaboru na szkodę S. Ś. (1) kluczyków do samochodu i kluczy do mieszkania, a na szkodę K. A. (1) telefonu komórkowego, to jednak nie wyjaśnił, na jakiej podstawie ustalił, że oskarżony użył wobec pokrzywdzonych przemocy w celu dokonania zaboru mienia.

Tymczasem taki zamiar oskarżonego /ani żadnego ze wskazywanych współsprawców/ nie wynika ani ze złożonych przez niego wyjaśnień, ani z opisanego przez świadków zachowania sprawców podczas używania przemocy /nie żądali wydania rzeczy, wskazania miejsca ich przechowywania itp./. Przeciwnie, z ich postawy wynikało, że chodzi o kontynuację wcześniejszego zdarzenia polegającego wszak wyłącznie na pobiciu pokrzywdzonych. Nie przydał też sąd meriti właściwego znaczenia tej okoliczności, że po pobiciu pokrzywdzonych intruzi kolejno opuścili mieszkanie. Gdy pozostał w nim już tylko J.K., niejako na odchodnym zabrał on wskazane mienie na szkodę pokrzywdzonych.

W tej sytuacji bezzasadnym było zakwalifikowanie zachowania oskarżonego jako przestępstwa rozboju popełnionego wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami.

Sąd Okręgowy dokonał w tym zakresie odmiennej oceny uznając, że zachowanie oskarżonego polegające na wzięciu udziału wspólnie i w porozumieniu z M. B. (1) w pobiciu K. A. (1) i S. Ś. (3) w dniu 19 sierpnia 2008r. wyczerpało znamiona przestępstwa z art. 158 § 1 kk, gdyż obaj pokrzywdzeni z uwagi na sposób ich pobicia, ilość zadanych uderzeń i godzenie ich we wrażliwe części ciała, zostali narażeni na bezpośrednie niebezpieczeństwo doznania obrażeń ciężkich w rozumieniu art. 156 § 1 kk.

Natomiast zabór przez oskarżonego mienia łącznej wartości 570 zł na szkodę pokrzywdzonych stanowił występki kradzieży z art. 278 § 1 kk.

Trafnie sąd meriti nie dał wiary wyjaśnieniom oskarżonego w zakresie, w jakim wskazywał na inne powody zabrania kluczyków do samochodu i telefonu. W istocie nielogicznym jest twierdzenie oskarżonego, że zabrał je jako zastaw za dług w sytuacji, gdy jednocześnie podawał, iż jego dłużnikiem był K. A., podczas gdy kluczyki do samochodu, jak i pojazd stanowiły własność pokrzywdzonego S.Ś.. W sposób niespójny oskarżony określał też wysokość samego długu, istnieniu którego pokrzywdzeni stanowczo i konsekwentnie przeczyli. Jest też nieprzekonujące z punktu widzenia zasad doświadczenia życiowego, by można było akceptować „zajęcie” samochodu wartego ok. 20.000 zł na poczet długu w kwocie kilkuset zł.

Oskarżony pierwotnie nie potwierdzał zaboru telefonu i nie wyjaśniał przyczyn jego zabrania, tymczasem zabór ten nie budzi wątpliwości, gdyż telefon zabezpieczono podczas przeszukania oskarżonego w chwili jego zatrzymania w dniu zdarzenia.

Omówione zmiany zaskarżonego wyroku implikowały dokonaniem zmian w zakresie rozstrzygnięcia o karze za przypisane oskarżonemu przestępstwa z art. 158 § 1 kk i przestępstwo z art. 278 § 1 kk.

Odnosząc występki z art. 158 § 1 kk Sąd Okręgowy ustalił, że oskarżony działał w podobny sposób i w krótkich odstępach czasu, co uzasadniało przyjęcie, iż czyny te stanowią ciąg przestępstw, za który sąd odwoławczy wymierzył oskarżonemu jedną karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Natomiast za przestępstwo z art. 278 § 1 kk skazał oskarżonego na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności.

Wymierzone kary uwzględniają stopień społecznej szkodliwości czynów i stopień winy oskarżonego. Oskarżony w zakresie przestępstw z art. 158 § 1 kk działał wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w czasie czynów był pod wpływem alkoholu. Pokrzywdzeni zostali zaatakowani bez wyraźnego powodu, jedno pobicie miało miejsce w mieszkaniu, do którego sprawcy wdarli się. Kontynuacja pobicia wskazuje na duże nasilenie złej woli oskarżonego i zaplanowany charakter takiego działania. Pokrzywdzeni w wyniku pobicia doznali rozległych obrażeń ciała. Oskarżony był już uprzednio karany.

Przy takiej ilości okoliczności obciążających Sąd Okręgowy nie dopatrzył się takich, które przemawiałyby na korzyść oskarżonego.

Sąd Okręgowy nie znalazł natomiast podstaw do kwestionowania prawidłowości zaskarżonego wyroku w zakresie przypisania oskarżonemu przestępstwa z art. 245 kk i przestępstwa z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 279 § 1 kk. Zmiany pkt 3 i 4 zaskarżonego wyroku miały w istocie charakter korekt błędów techniczno-pisarskich.

Wypowiedzenie przez oskarżonego groźby wynikało ze stanowczych zeznań pokrzywdzonych. Wymaga także podkreślenia, że zachowanie pokrzywdzonych / to nie oni zawiadomili policję/ potwierdza, iż czuli obawę przed oskarżonym. Brak było podstaw, aby twierdzeniom pokrzywdzonych nie dać wiary.

Jednocześnie, wbrew tezie apelującego, poprzez przypisanie oskarżonemu występkowi zarzuconego w pkt III aktu oskarżenia nie doszło do obrazy art. 245 kk, gdyż świadkiem w rozumieniu tego przepisu jest nie tylko osoba występująca już formalnie w roli świadka, ale także / jak miało to miejsce w niniejszej sprawie/ osoba, która była świadkiem czynu i ma wiadomości potrzebne do rozstrzygnięcia sprawy, co predestynuje ją do roli źródła wiedzy o faktach mających znaczenie procesowe / vide postanowienie SN z 7.01.2009r. IV KK 225/08, OSNKW 2009/6/44, oraz z 14.12.2006r. III KK 317/06, SSNwSK 2006/1/2445, wyrok SA w Katowicach z 25.06.2015r. II Aka 192/15, LEX 1785768, SA w Łodzi z 9.04.2013r., II Aka 27/13, LEX 1305975, SA w Krakowie z 5.12.2007r., II Aka 88/07, KZS 2008/3/33/.

Prawidłowym było także przypisanie oskarżonemu zachowania wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 279 § 1 kk.

Jak to już wykazano, wyjaśnienia oskarżonego kwestionującego działanie z zamiarem kradzieży z włamaniem samochodu stanowiącego własność S. Ś., były niespójne i nielogiczne. Ponadto, jak wynika z zeznań funkcjonariusza Policji M. D., w czasie odchodzenia od pojazdu jeden ze sprawców wytarł klamki samochodu, co w sposób oczywisty świadczy o chęci wytarcia śladów linii papilarnych i przeczy jakoby działanie oskarżonego i współdziałających z nim osób było uzgodnione z pokrzywdzonym.

Przy uwzględnieniu okoliczności mających znaczenie dla wymiaru kary Sąd Okręgowy uznał, że kary wymierzone oskarżonemu za w/w przestępstwa nie noszą znamion rażącej i niewspółmiernej surowości.

Z tego względu, w omawianej tu części zaskarżony wyrok utrzymano w mocy.

Orzekając nową karę łączną sąd odwoławczy zastosował zasadę asperacji dostrzegając związek czasowy pomiędzy przestępstwami i częściową tożsamość przedmiotową i podmiotową przypisanych oskarżonemu przestępstw.

Nadto na poczet tej kary zaliczono J.K. okres rzeczywistego pozbawienia wolności, przy uwzględnieniu informacji o wprowadzeniu wobec oskarżonego do wykonania kar wymierzonych w innych sprawach.